

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron
w sprawie M.R. skazanego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i inne,
oraz M.G. skazanego z art. 164 § 1 k.k. i inne,
wniosku obrońcy skazanego M.R. - adwokata M.B. - o wyłączenie sędziego Sądu
Najwyższego A.R. od rozpoznania sprawy o sygnaturze akt III KK 462/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego A.R. od rozpoznania
sprawy o sygnaturze akt III KK 462/25.**

UZASADNIENIE

Kasacje od wyroku Sądu odwoławczego w imieniu skazanych wnieśli ich obrońcy. Zarządzeniem z dnia 6 sierpnia 2025 r. do rozpoznania sprawy został wyznaczony SSN A.R.. W dniu 22 września 2025 r. obrońca M.R. adwokat M.B. złożył wniosek o wyłączenie sędziego A.R., powołując się na brak „gwarancji dochowania zrealizowania zasady bezstronności w jej aspekcie zewnętrznym”, wobec udziału sędziego w procedurze nominacyjnej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność

tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. Orzeczenie wydane przez sąd z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy, jest obciążone wadą traktowaną przez ETPC jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Takie samo stanowisko należy przyjąć przy rozpoznaniu przedmiotowego wniosku obrońcy. Sędzia A.R. na urząd sędziego Sądu Najwyższego został powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Na wadliwość tej procedury wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym między innymi: w uchwale połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Argumenty te odnoszą się także do sędziów byłej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, w której wcześniej orzekał sędzia A.R., a następnie został przeniesiony do orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego. Zależność od władzy politycznej tego organu budziła zastrzeżenia TSUE, toteż uznał on, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa europejskiego (por. wyrok Trybunału z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, przeciwko Polsce). Udział sędziego A.R. w rozpoznaniu kasacji w niniejszej sprawie prowadziłyby wprost do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC.

Argumentacja zawarta w przedmiotowym wniosku o wyłączenie sędziego niewątpliwie świadczy o tym, że strona dostrzega wady w procedurze powołania na urząd sędziego, które będą prowadzić do naruszenia wskazanych standardów, gdyby w składzie rozstrzygającym sprawę zasiadał wskazany sędzia. Jak już wcześniej wskazano, Sąd Najwyższy badając w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosek o

wyłączenie sędziego, winien mieć na względzie stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i uwzględniać fakt, że orzeczenie wydane przez skład sądu z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., będzie stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a na gruncie prawa polskiego bezwzględną przyczynę odwoławczą w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Rozpoznanie przez sędziego A.R. kasacji w przedmiotowej sprawie mogłoby wywołać u stron oraz w opinii publicznej przekonanie o braku instytucjonalnej bezstronności sądu. W interesie systemu wymiaru sprawiedliwości jest nie tylko troska o rzeczywistą bezstronność sędziego, ale także zapobieganie powstaniu negatywnego odbioru społecznego w tym przedmiocie. Problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co tym bardziej uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego od udziału w przedmiotowej sprawie.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[WB]

[r.g.]